

Nacionalni program „levičarjev“.

Meseca januarja se je vršil na Dunaju razgovor nemških, čeških in poljskih sodrugov, ki stoje na stališču »levice«. Namen tega razgovora je bil, da se doseže sporazum na levi stoječih sodrugov treh narodov o avstrijskem nacionalnem programu. Konferenca je dala duška v značilni resoluciji, katero je obelodanila zadnja številka »Der Kmpf«. Oudi se pravi med drugim:

Socialna demokracija je demokratska stranka. Demokracija pa ni mogoča, kjer se združujejo čeli narodi ali večji ljudski deli proti svoji volji v državni zvezi. Socialna demokracija mora tedaj priznati samoodločilno pravico narodov. Ona mora vsakemu narodu in vsakemu večjemu delu kkega naroda pripoznati pravico, da sam odloča v svojem državnem redu.

Socialna demokracija je internacionalna stranka. Ona ne presoja vsako nacionalno vprašanje le po posebnih interesih posameznega naroda ali posamezne države, temveč po skupnem interesu internacionalnega proletarijata. Ona mora v boju za samoodločilno pravico narodov uporabljati le taka sredstva in zasledovati le take cilje, ki odgovarjajo skupnemu interesu internacionalnega proletarijata. Socialna demokracija vsakega naroda mora odklanjati, da bi se rešitev nacionalnih vprašanj rešila s podaljšanjem vojne ali da bi v to svrhu klicala na pomoč eno ali drugo od obeh imperijalističnih držav.

Socialna demokracija je revolucionarna stranka. Svoj cilj more doseči le v socialni revoluciji. Pod socialno revolucijo razumemo leta, morda stoletja trajajoč proces silovitih razrednih bojov, v katerih poteku v sredi poedinih držav preide moč iz rok buržoazije v roke proletarijata in obenem po vsem svetu stopa na mesto obstoječega kapitalističnega državnega sistema od njega bistveno različni sistem demokratskih preprostosti prostih narodov. Popolna zmaga internacionalne demokracije je ne samo predpogoj odprave kapitalističnega plačilnega sistema; ona je tudi predpogoj za uresničenje samoodločilne pravice narodov.

Na podlagi teh temeljnih točk smo edini, da delujemo sredi svojih strank za sprejem naslednjega nacionalnega programa:

1. Avstrija razpade na sedem jezikovnih ozemelj: nemško, češko, poljsko, ukrajinsko, jugoslovansko, italijansko in rumunsko jezikovno ozemlje. Vsaka občina odloča sama po ljudskem glasovanju ob splošni glasovalni pravici vseh mož in žen, ki imajo v občini svoje stalno prebivališče, h kateremu teh sedmih jezikovnih ozemelj hoče spadati.

2. Vakemu jezikovnemu ozemlju se izvoli zakonodajni nacionalni zbor ob splošni, enaki in direktni volilni pravici vseh mož in žen, ki samostojno določijo ustavo in upravno organizacijo jezikovnega ozemlja.

3. Vsak narod ureja potom svojega zakonodajnega nacionalnega zbora svoje stike k svojim ljudskim sodrugom izven Avstrije, k od teh ljudskih sodrugov ustanovljenim nacionalnim državam.

4. Vsak narod ureja sam potom svojega zakonodajnega nacionalnega zbora svoje dotike k drugim narodom Avstrije. S pogodbami med narodi se določa, kakšne zadeve morajo ostati narodom skupne in kateri skupni organi se morajo poklicati k upravi teh zadev. Socialna demokracija bo radi tega nastopila v zakonodajnih nacionalnih zborih, da ostanejo gospodarske zadeve narodov skupne in da se promet in izmenjava blaga ne bosta ovirala.

5. S pogodbami med narodi se dalje uredi: a) varstvo nacionalnih manjšin; b) poprave mej med narodi, s katerimi se posamezne občine priklapijo drugemu jezikovnemu ozemlju kakor temu, h kateremu so se odločili pri ljudskem glasovanju. Socialna demokracija bo v postavodajnih nacionalnih zborih nastopila za to, da vsak narod prizna tujim manjšinam v njihovem ozemlju uspešno varstvo in dalekosežne jezikovne pravice, da s tem zagotovi tudi svojim manjšinam v tujih jezikovnih ozemljih enako varstvo in enake pravice.

Za boj k uresničenju tega nacionalnega programa določamo naslednja pravila taktike:

1. Razredni boj se ima voditi v najžji družbi socialnodemokratskih strank vseh narodov. V to svrhu se ima oživitvoriti skupna stranka kot združitev avtonomnih nacionalnih strank in se mora obdržati organizatorična enota delavcev vseh narodov v okvirju strokovne in združne organizacije.

Vsaka socialnodemokratska stranka se bojuje večinoma proti buržoaziji svojega lastnega naroda. Spojenje z meščanskimi strankami lastnega naroda je nedopustno. Boj proti buržoaziji drugih narodov se ne sme voditi na tak način, da bi se s tem narodnost okrepčevala v lastnem narodu. Socialno-demokratske stranke ne vidijo svoje najvažnejše naloge v tem, da zastopajo zahteve lastnega naroda v internacionali, temveč v tem, da zastopajo temeljne točke internacionalne v lastnem narodu.

3. Socialna demokracija se ne sme spustiti v nacionalno malo vojno za posamezna jezikovna pravila in posamezne šole. Ona mora delavstvo vzgojiti v spoznanju, da je ta mala vojna brezplodna: da odvrča proletarijat od zasledovanja svojih razrednih interesov in ga dovaja k meščanskim strankam; da je dosega nacionalnih ciljev odvisna od zmage demokracije, ki se ne more izvojevati v boju narodov, temveč le v internacionalnem boju razredov.

4. Socialna demokracija ne stavi svoje nade na boje med narodi in na zveze z imperijalističnimi državami. Ona mora delavskim masam usaditi prepričanje, da se prostost narodov da izvojevati le z oprostitvijo delavskega razreda; da se bo dosegla v gotovem času silovitih svetovnozgodovinskih prevratov; kot uspeh internacionalnega, vedno bolj ostrega, od ene

dežele v drugo preselivšega se razrednega boja, v katerem bo proletarijat premagal kapitalistični državni sistem, da se zgradi nova Evropa; Evropa v kateri bo vsak narod imel svojo lastno občino in vse občine združene v skupno delavsko zvezo.

Internacionalni socialisti socialistom osrednjih držav.

Došla »Humanité« z dne 7. aprila objavlja pismo mednarodne socialistične pisarne v Brantingu z dne 11. marca, v katerem ga prosi, da dopošlje memorandum, ki ga je sprejela konferenca interaliiranih socialistov v Londonu dne 23. februarja, socialistom Nemčije, Avstro-Ogrske in Bulgarije. Sprememu pismu je priložena naslednja poslanica mednarodne pisarne:

London in Le Havre, 1. marca 1918.

Socialističnim strankam Nemčije, Avstro-Ogrske in Bulgarije.

Sodrug!

Tretja konferenca interaliiranih socialistov, ki je zborovala v Londonu od 20. do 23. februarja, je naročila predsedniku in tajniku izvrševalnega odbora mednarodne socialistične pisarne, da vam predloži avtentično besedilo memoranduma, ki je bil sprejet na delegatnem zboru delavskih in socialističnih organizacij Velike Britanije, Francije, Italije in Belgije. Vodihe misli tega dokumenta so ali so bile že vnaprej odobrile stranke Srbije, Portugalske, Grčije, Kanade, Južne Afrike, Avstralije in Nove Zelandije.

Posebno poslanstvo, obstoječe iz Stuarda, Bunning (Anglija), Jouhase in Cachin (Francija), enega belgijskega, enega italijanskega delegata in tajnika mednarodne socialistične pisarne Camille Huymans je odpotovalo v Združene države, da doseže, da se pridruži ameriški delavski razred temu memorandumu, ki pojasnjuje stališče organiziranega proletariata entitinih dežel glede na potrebne temelje demokratskega miru kakor tudi najglavnejše pogoje splošnega mednarodnega delavskega in socialističnega kongresa, ki naj ga skliče v kako nevtrarno deželo. »Odbor popolnoma jamči nepristranost napram različnim elementom, ki se naj udeležijo.«

Ko vam to sporočamo, smatrajo podpisanci tega pisma, da bi bilo koristno, objektivno opozarjati na razloge, ki so bili merodajni za postopanje, ki se je zanje odločila londonska konferenca.

Konferenca je bila mnenja, da ne bi imelo nikakršnega namena, sklicavati splošni kongres, če ne bi bil njega smoter v načelu zagotovljen.

Mnenja je bila, da »tiči najglavnejši pogoj za sklicanje popolnega zborovanja internacionalne v zagotovilu njih organizatorjev, da vse organizacije, ki se udeležijo, določeno izrazijo in javno povedo svoje mirovne pogoje na temelju načel: Mir brez aneksij in brez odškodnin, ki imajo značaj kazni (indemnité pénale), pravica naro-

LISTEK.

O našem časopisju.

Dr. Ivan Prijatelj je napisal v letošnji marčni številki »Ljubljanskega Zvona« obširno razpravo pod naslovom: »Naši časopisi«. Ker se v njej tiče tudi našega jugoslovanskega socialno-demokratskega pokreta, zasluži tudi od naše strani vsa pozornost.

Pisatelj je razdelil svoj članek v tri poglavja z majhnim uvodom, kjer razločuje med časniki in časopisi. Časnik je posvečen v prvi vrsti politiki in šele v drugi tudi ostalim vprašanjem kulturnega življenja. Časopisi se po namenu, kateremu služijo, dele v leposlovne ali književne in umetniške, v družinske ali zabavniške, v publicistične ali revije in v strokovne časopise. Časnik se piše iz dneva v dan in za dan. Njegovo anonimno delo je silne važnosti in ogromnega vpliva. Nihče se ne zaveda, koliko svojih političnih, socialnih in kulturnih razpoloženj, mnenj, teženj in preverjenj črpamo vsak dan iz časnika. Po kapljicah pri-

hajajo v naše umove in naša srca, zgoščujejo se tam v to, kar imenujemo državljani svoje javno prepričanje. Politična in socialna zavednost občinstva — to je arhiv, v katerem je spravljeno v stotisočih izvodih brezimno časnikarjevo delo.

Časopis pa se čita danes, jutri in čez leta. Stalen in trajen dokument literature in kulture naroda je. Temu primerna mora biti njegova vnanja oprema, notranja uredba in medsebojna organizacija. Prva mora biti solidnejša, izbranejša, nego je oprava časnika, od druge zahtevamo, da je vsebinsko važna, zgoščena, tehtna in temeljita, da govori k srcu, a tretja naj bo smotrena, ne slučajna, temveč preudarjena ter urejena po najvišjih potrebah naroda.

Smotrena organizacija časopisja je ona temna točka dosedanjih malih dob našega naroda. Na jasnem si moramo biti o nalogah, ki jih imajo različni tipi periodičnega tiska. Le-poslovje in umetnost sta prvi barometer narodne kulture. Književni list je prvo umstveno zrcalo naroda. Rodbinskemu listu določajo smer koristi in interesi družine. Dobro urejena in v vsakem oziru oskrbljena rodbina je za vsak narod največjega socialnega in narod-

nega pomena. Naše narodnopolitično in z njim medsebojno strankarsko življenje je bilo tako revno idej, ker naše stranke niso imele drugih organov kakor politične dnevnike in tednike. Vsa nejasnost naše preteklosti v političnih, socialnih, verskih in literarnih nazorih je prihajala odhod, ker nismo imeli revij, v katerih bi se osvetljevala aktualna vprašanja stvarno, temeljito in z višjih vidikov. Strankarska zavdnost in s tem kulturna zrelost bi bila v našem ljudstvu globlja in strpljivejša ter medsebojna tekma dostojnejša. Vsaka večja naša stranka bi morala izdajati svojo revijo. Ako hočemo, da dobi naša javnost trden temelj in naše javno teknovanje jasnost — tedaj z revijami na dan! Iz revij se morajo oddeliti v teku kulturnega napredka strokovni časopisi za stroke. Strokovno časopisje je odsev dejitve in poglobitve dela, njega pomanjkanje znak životarjenja, ne pa zavednega bistvo-

V drugem poglavju se pisatelj peča z ustanovitvijo in postankom slovenskih časnikov. Kot prvi omenja Janežičev »Slovenski glasnik«. Za njim je poizkusil Jurčič srečo z mariborskim »Glasnikom«, ki pa ni uspel. Nato je

dov, da odločajo sami o sebi; dalje, da bodo organizacije z vso silo na to delovale, da dosežejo od svojih vlad potrebne garancije za to, da se izvedejo ta načela ob ureditvi vseh na oficialni mirovni konferenci stavljenih vprašanj na pošten način in brez zahrbtnih misli.

Da pogojem sama ustreže, je smatrala londonska konferenca za potrebno, da natančno razloži svoje napore in svojo akcijo v memorandumu, ki ga Vam po naročilu pošiljamo.

Računa s tem, da bo Vaša stranka sklenila, sledeč enakemu razumevanju, da poda javno izjavo enake vrste, ali sama ali skupno z delavskimi in socialističnimi organizacijami srednje Evrope.

Po mnenju deležnikov na londonski konferenci, bo primerjava teh dokumentov največje važnosti. Ta bo glavni pomoček, da se dožene, je-li obstoja med proletarci obeh vojujočih se skupin zadostno soglasje v nazoru, da se omogoči skupna akcija proti imperializmu in za demokratični mir.

Ta enkratna preskušnja je tembolj potrebna, ker očitno nobena znatnejša svoje odgovornosti se zavedajoča stranka ne mara hoditi v nevarnost, da bi se ji usilili sklepi mednarodnega kongresa po volji večine. Le sklepi, ki bi bili izraz splošne in skupne volje, bi imeli moralno avtoriteto in praktični vpliv.

Če kratko povemo: socialisti ententnih dežel Vas prosijo ob tej resni uri, v kateri treba vedeti, ali demokracija osvobodí svet ali pa naj se ga izroči imperializmu, na Vašo vest vprašati, je-li resnično, odkritosrčno, učinkujoče soglasje proletarske volje mogoče, da se konča pravica nasilja, da se položi temelj ne negotovega miru, ampak gotovega, da se narodom pomaga, da se osvobode brezkončne verige militaristične vojne, ki vodi v gospodarske boje, ki zopet povzročijo militaristične vojne.

Dostavljamo njih poslanici le eno pripombo.

Od londonske konference so se dogodili jako tehtni dogodki, ki pomenijo za delavce vseh dežel najresnejše ogrožanje. Načela, na katera se sklicujejo, so bila sramotno onečaščenja. Pravica narodov, da bi odločali sami o sebi, je bila javno prezrta. V Avstriji, v Nemčiji sami so socialisti izrekli bojazen, da utegne postati Rusija, razorožena, v trenutku brez moči, bojišče, na katerem bodo zadeli s vojnimi zahtevami tekmujoči imperializmi drug ob drugega, da se končno nasitijo skupno na stroške premagane revolucije.

Delavski narodi imajo skupen interes, da protestirajo proti takim dogodkom in preprečijo, da se taki projekti ne uresničijo.

To je želja pisateljev in podpisateljev memorandumov. V istem zmislu Vas prosiva midva, da to pismo vestno in temeljito prešturirate.

V tem, ko Vam to prošnjo izročava, Vam pošiljava, sodrugi, svoje socialistične pozdrave.

Za mednarodno socialistično pisarno: Predsednik: Emile Vandervelde. Zapisnikar: Camille Huysmans.

Politični pregled.

— Bivši ministrski predsednik baron Gauč je v petek ponoči vsied kapi umrl. Zvečer je s svojim sinom še večerjal, zjutraj pa ga je sobarica našla mrtvega na tleh. Prvikrat je pokojni Gauč nastopil ministrstvo leta 1885. Bil je naučni minister pod Taaffejem. Dosegel je marsikatero reformo pri srednje- in višješolstvu. Uprl se je Lichtensteinovem predlogu na zmanjšanje šolske obveznosti z vso odločnostjo. Za Badenijem je prevzel ministrsko predsedstvo, ravno tako za Körberjem. Spomina vredno je, da je Gauč dne 28. novembra leta 1905 v otvoritveni

seji državnega zbora očrtal temeljne točke vladne volilne reforme, medtem ko so zunaj na ulici demonstrirali za volilno reformo stotisoči oseb. Govoril, s katerim je takrat Gauč napovedal vojno starim privilegijem, so postali dejanja. Gauč je bil trikrat ministrski predsednik in dvakrat naučni minister. Njegovo ime ostane za vedno zapisano radi večjih političnih reform in radi splošne volilne reforme.

— Nov slovenski dnevnik, Zagrebški »Glas Slovenaca, Hrvata i Srba« javlja: Kakor se nam poroča, nameravajo nekateri politiki v vojaških krogih s sodelovanjem dr. Šušteršiča osnovati nov list v Ljubljani, ki naj bi imel nalogo, razbiti narodno slogo med Slovenci.

— Izprememba v vnanjem ministrstvu. Novi vnanji minister baron Barian je bolgarskemu ministrskemu predsedniku in velikemu vezirju poslal brzojavko, v kateri zatrjuje, da bo ohranitev zveze s tema državama smatral za svojo glavno nalogo.

— Plzenj za prslavo prvega majnika. Občinski svet mestne občine Plzenj je po predlogu župana Mandla sklenil, da se 1. majnik proglasi kot praznik za vse občinske uslužbence.

— Kriza na Ogrskem. Ogrska ministrska kriza se bliža rešitvi. V ospredju stoji zopet misija dr. Wekerleja. Socialna demokracija razvija živahno agitacijo ter je poslala odposlance k dr. Wekerleju, ki je izjavil, da vztraja na takojšnji izvedbi Vaszonyijeve volilne reforme. Razširja se letak, ki pozivlje delavstvo, naj z vseni sredstvi deluje na to, da se nemudoma izpolnijo obljube cesarja in vlade glede volilne reforme.

— Postopanje proti knezu Lichnowskemu. Prihodnja plenarna seja pruske gosposke zbornice je določena za dan 26. aprila. Na dnevnem redu se nahaja med drugim poročilo o predlogu za sodno postopanje proti članu gosposke zbornice knezu Lichnowskemu, bivšemu nemškemu poslaniku v Londonu. — Če se njegovih trditvev ne more ovreči, se ga zapre in svet je prepričan o njegovih krivdi.

— Osmo nemško posojilo je vrglo 14.550 milijonov mark.

— Nemški vojni ujetniki na Holandskem. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča, da dobivajo internirani nemški ujetniki na Holandskem za obdelovanje potrebno zemljo. Dosedaj so jim oddali 30 hektarjev zemlje. Razentega so jim napravili delavnice, ki so jih opremili po nemškem okusu. Skrbe pa tudi za pouk in nemški dijaki bodo mogli nadaljevati svoje študije na holandskih vsenčiliščih.

— Boljševiki proti Kitajski. Iz Karbina se poroča Reuterjevega uradu: Boljševiki so kitajski oblasti poslali ultimatum, v katerem zahtevajo, da jim Kitajska izroči Semenova ter razoroži njegove čete. Ker kitajska oblast tej zahtevi ni ugodila, so čete boljševikov obstreljevale Daurio, postajo mandžurske železnice.

— Stavka je izbruhnila v holandskih municijskih tovarnah v Amsterdamu. Dosedaj stavka 1500—2000 mož, pravtako so prenehali z delom tudi v artiljerijskih delavnicah v Delftu in mornarskih ladjedelnicah v Amsterdamu.

— Le še razvaline. Wolffov urad poroča: Zonnebeke, Paschendale, Poelkapelle in Langemarek so zopet v nemških rokah. Na vsem svetu ne najdeš koščka zemlje, ki bi bilo zanj preteklo toliko krvi, kakor za te štiri flanderske vasi, od katerih so ostale v resnici le še razvaline in pa imena na zemljevidu. Na stotisoče angleških izgub krijejo ti kraji.

— Novi angleški vojni minister. Lord Milner prevzame anglesko vojno ministrstvo, dočim postane lord Derby angleški poslanik v Parizu.

— Zračni poštni promet med Holandsko in Anglijo. Holandska trgovska zbornica v Londonu se je obrnila

na holandskega poštne ministra z željo, naj bi ustanovil takoj zračni poštni promet med Holandsko in Anglijo. Zbornica pripominja, da je naprosila s posredovanjem angleške trgovske zbornice v Londonu v isti zadevi tudi angleško vlado.

— Ameriški vojni krediti. Amerika je dovolila in izplačala dosedaj alirancem skupaj 5285 milijonov dolarjev, in sicer Franciji 1565, Angliji 2720, Italiji 490, Rusiji 325 milijonov dolarjev. Posojila znašajo za Francosko 1480, za Anglijo 2580, za Italijo 490 in za Rusijo 187 milijonov dolarjev.

— Žensko volilno pravico za kongres je sprejela poslanska zbornica Združenih držav severne Amerike.

Dnevne beležke.

— Zaupniki delavskih organizacij, pozor! V sredo dne 24. aprila t. l. točno ob 7. zvečer, se vstavi seja ljubljanskih zaupnikov v Šelenburgovi ulici 6-11, o določitvi priprav za praznovanje 1. maja. Vabljeni so tudi ženske zaupnice. — Udeležba polnoštevilna dolžnost!

— Obratni inšpektorat južne železnice nam naznaja, da se preseli s 25. aprilom 1918 iz Ljubljane zopet v Trst, Via Miramare št. 19. Prošnje za transportna dovoljenja, olajšave pri vožnji itd., se morajo torej od navedenega dne dalje pošiljati v Trst.

— »Narodni dom« v Ljubljani kupujeta Anton Deghenghi iz Ljubljane in Rudolf Kokalj iz Kranja, ki je že kupil od g. Pečkaja koncesijo kinematografa »Ideal«. Za »Narodni dom« ponujata baje 800.000 kron.

— Nedeljska predavanja »Ljudskega odra«. Pretečeno nedeljo se je vršilo v zeleni dvorani »Delavskega Doma« drugo redno predavanje našega »Ljudskega odra«. Tudi to predavanje se je prav lepo obneslo. Sodr. Golouh je raztolmačil v daljšem govoru mnogoštevilnim, izbranim poslušalcem problem značaja in njega vzgoje, opirajoč se zlasti na nauke, ki jih je nesmrtni Rousseau razvil v svoji knjigi »Émile«. Opisal je vso napačnost sedanje vzgoje ter mešteviline predsodke, ki še vladajo v tem oziru v kapitalistični družbi. Predočil je končno dalekosežni pomen, ki ga ima to vprašanje za bodočnost slovenskega naroda, ki toli potrebuje velikih osebnosti in trdnih, zavestnih značajev. Predavatelj je žel za svojo izvajanja vsestransko pripravljen. Društvo »Ljudski oder« priporočamo, da naj pridno nadaljuje s svojimi nedeljskimi, poučnimi predavanji, ki so vzbudili med vsemi poslušalci veliko zanimanje. Prepričani smo, da bo krog poslušalcev vedno večji, ker so ta predavanja nadvse podučna in zanimiva in za našo številno mladino neprecenljive koristi.

— Hraščnik. Ponovno vabimo fante in može, kateri imajo veselje za petje, da priklase svoj vstop vsaj do 1. maja, da pričnemo z vajami. Čim več bo članov, lažje bo delo in nikar ne odlašati za poznejši pristop, ker poznejši pristopi otežkočujejo društvu enakomerno napredovanje. Vsaka zavedna žena naj svojega moža spodbuja, če ve, da je zmožen petja, da pristopi. Učitelja imamo dobrega, ki se bo gotovo potrudil, da bo delavski pevski zbor pokazal, da je zmožen tudi svojo nadarjenost ravnotako porabiti kot gospodje, ki so dolgo v šolo hodili. Lepo bo, če bo pevski in tamburaški zbor skupaj nastopil ter si napravil kakšno veselico urco.

— Aprovizacija je na državni železnici v Ljubljani pravtako tretja suha krava, kakor povsod drugod. Najprej ne dobe železničarji blaga kar po šest tednov in če ga dobe, pa ga tudi tam dobe le po odušinski ceni, ker so danes za ves kupčijski svet odušinske cene največja morala. Seveda je to le dejstvo. Toda ob ti silni dragini marsikomu ne zadošča pičli dohodek in nesreča je tu, zadolži se in potem — sploh nič ne dobi. Ta usoda je zadela tudi železničarje. Še kurilnice, predstojnik gosp. Terpotitz je prepovedal, dajati blago tistim, ki so v zastanku s plačili. Da se to zgodi tik pred prvim majem, je čudno. Sedaj so ljudje v največji zadregi, dočim bo slo prvega maja lažje, pa jim napravi gospod predstojnik to kalamiteto. Sploh pa, če draginja narasča, potem mora tudi država skrbeti za to, da dobe nje uslužbenci dovolj pomočkov za nakupovanje življenjskih potrebščin. Država itak podpira železnico, če to ni dovelj, je sveta dolžnost upravnih organov, da poskrbe za zadostno preskrbo, ne pa da jim zapirajo duri aprovizacije. Tako bi bilo naravno in železničarji imajo pravico to tudi zahtevati.

— Premembe v sodni službi. Deželno sodni svetnik dr. Oton Papež v Ljubljani je dobil naslov in značaj višjega deželno sodnega svetnika. Deželno sodni svetnik Henrik Sturm v Ljubljani je imenovan za nadsvetnika pri višjem deželnem sodišču v Gradcu, deželno sodni svetnik Fran Milčinski pa za nadsvetnika na dosedanjem službenem mestu. Državni pravdnik v Novem mestu dr. Anton Kremer

stopil Stritar z »Zvonom« na plan. Ta list je bil prvi poizkus čistoliterarnega slovenskega lista. Davorin Trstenjak in dr. Jamko Pajk sta izdajala v Mariboru »Zono« ki je pozneje prinašal prvi strokovno-znanstveni časopis »Vestnik«. Leta 1881. sta izšla dva nova časopisa: V Celovcu »Kres« in v Ljubljani »Ljubljanski Zvon«, ki se je trudil zlasti pod uradništvom profesorja Levca, da zbere okrog sebe vso mlajšo prijateljsko generacijo. Leta 1883. je začel izhajati »Slovan« kot politično glasilo radikalne stranke. Prvi družinski list je ustanovil Slovencom leta 1888. dr. Fran Lampe s svojim »Dom in Svetom«.

Revija, ki je pravzaprav dala montabiliteto sedanji svobodnomiselni mladini, so bili Dermotovi in Lončarjevi »Naši Zapiski«, izpočetka skromna socialnodemokratična beležnica, pozneje idejno važna socialna revija, ki je s tem, da je gostoljubno sprejemala pod streho neorganizirano četo mlajših slovenskih intelektualcev, v veliki meri pripomogla vzgojiti sedanje slovensko svobodnomiselno razumništvo in kritično razbistrila nekateri politični, socialni in literarni pojmi v dobi težke napredne krize na Slovenskem.

Prva svobodnomiselna revija slovenskega širokega okvirja je bila »Veda«. Žal, da jo je uničila vojna, predno se je uživel.

V tretjem poglavju prehaja pisatelj k smotreni organ, našega časopisja in podaja k temu nekaj svojih misli: Potrebujemo predvsem strogo književnega lista, stoječega na tleh svobodnega, avtonomnega umetniškega ustvarjanja. List naj služi samo beletristiki, estetiki, kritiki, brez družinske prikladnosti, revijalnih aktualnosti in strokovnjaških ekskurzov, zakaj dvema gospodoma ni mogoče ustreči. Čudno, da socialni demokrati slovenski nikoli niso mislili na svoj družinski zabavnik. Socialisti drugih narodov jih imajo že davno, zadevajoč se važnosti, ki jo ima družina v njihovi organizaciji. Upajmo, da pride ob novi orientaciji sedaj, ko se razmikajo horizonti naše domovine in naše misli, tudi tako važen element naroda, kakor je družina, do specialne svoje duševne hrane. Istotako bo treba skrbeti, da se obnove vsaj oni strokovni listi, katere smo imeli že. Naj bi ta usodepolna vojna, ki nam je v marsikaterem oziru odprla oč, pospešila tudi smotreno organizacijo našega časopisja.

žar je dobil naslov in značaj prvega državnega pravdnika.

— **Posredovalni odbor za goriške begunce.** Osnovni odbor za posredovanje za begunce, ki se vračajo na Goriško. Begunci naj se obračajo na ta odbor, ki ima sedež v Gorici v Gosposki ulici št. 14. Naloga tega odbora je, skrbeti za begunce na goriških postajah, posredovati pri vojaški oblasti za prevoz begunskega blaga v domače vasi, dajati jim najpotrebnejšo hrano in prenočišče. Odbor deluje v zvezi z goriškim okrajnim glavarstvom.

— **Minister Homann v Celovcu.** Minister za javna dela vitez Homann je prispel včeraj v Celovec, da se udeleži ustanovne seje deželne sveta za gospodarsko obnovo Koroške. Obiskal bo vse one dele Koroške, ki so vsled vojne naivno trpeli.

— **Ljubljanski občinski svet** ima v torek ob 6. zvečer svojo redno sejo.

— **Koliko se poseje žita na Kranjskem?** Na Kranjskem se dene po približni kalkulaciji vsako leto v zemljo 670 vagonov pšenice, 285 vagonov rži, 260 vagonov ječmena in 270 vagonov ovsa. Krompirja se posadi približno 4800 vagonov. Kje se bodo dobile te velikanske množine semen, da bo prihodnjo jesen kaj pridelka? Zlasti bo primanjkovalo krompirja in ovsa, kajti vojaščina je pobrala vse. Prihodnjo jesen ne bo kaj pobirati.

— **Zopetno odvzete žita.** Preskrba kruha in moke je zadnji čas postala tako težavna, da se bodo morali poseči po onih še obstoječih množinah žita, ki so sploh še na razpolago, zakaj prodaja je popolnoma odpovedala in tudi rumunske žetvene zaloge so skoro popolnoma porabljene. Z ukrajinskimi devizi pa moramo računati šele koncem majnika. V to svrhu je izšla odredba skupnega ministrstva, ki določa, da se poberejo do skrajne potrebe pri poljedelcih tudi one zaloge, ki so se jim doslej po sedaj obstoječih predpisih še pripustile. Poljedelci se bo zato odškodovale po višjih cenah, in sicer se bodo pridale pri pšenici in rži 15 K, pri ječmenu po 13 K in pri koruzi pa po 12 K za vsak metriski stot. Cena moki se radi teh poviškov ne bo vzdignila.

— **Kje je narodna zavednost?** V svojem cenjenem listu z dne 11. aprila ste prinesli notico pod gorenim naslovom, v kateri kritizirate nemško protokoliranje naše firme pri ljubljanskem deželnem sodišču. Prosim Vas, da blagovolite resnici na ljubo objaviti v tej zadevi sledeče pojasnilo: Pred leti je dobila naša centrala v Pragi uraden ukaz, da mora pri ljubljanskem deželnem sodišču protokolirati tudi svojo ljubljansko filijalko. Pravila naše firme so češka, v svrhu protokoliranja v Ljubljani jih je bilo treba torej prestaviti. V kratkem, naši centrali od sodišča predpisanem roku za protokoliranje pa ni bilo mogoče dobiti nobenega sodno priznanega češko-slov. prevajalca, ki bi bil ta prevod oskrbel, zato ni kazalo drugega, kakor pravila predložiti sodišču v nemškem prevodu, da se izogne centrala morebitni zamudni globi. Takoj leta 1916 je naš občni zbor sklenil izvršiti protokoliranje naše ljubljanske filijalke v slovenskem jeziku, toda te izpremembe nam državni uradi še do danes niso odobrili. Upamo pa, da se bo to vendarle v doglednem času zgodilo, in takrat bo seveda izginila tudi nemščina ljubljanskega deželnega sodišča v zadevah naše firme. — Iz povedanega je razvidno, da naše firme v tej stvari ne zadeva nobena krivda. — Zahvaljujemo se Vam za neoprijazno objavo tega pojasnila in se Vam priporočamo z odličnim spoštovanjem »Kolinska tovarna kavnih prilepi, trgovsko delniško podjetje«, filijalka Ljubljana.

— **Blanica družbe ogrske državne železnice** znaša 28.686.709 kron čistega dobička. Upravni svet je sklenil, določiti skupno dividendo na 39 kron, kakor lani.

— **Veliki revčki** so vsekakor upravni svetniki škodovih tovarn. Čisti dobiček lanskega leta znaša 20.945.896 K, tedaj skoro 21 milijonov K. Dividenda je določena na 56 K ali 17,5 odstotkov. Takim ljudem ne gre slabo in časopisi ki so od njih podkupljeni, lahko pišejo proti miru sporazuma in za dosego »zmagovalnega mira«.

— **Velika elektrarna pri Žihpoljah.** Pri Žihpoljah v Rožni dolini na Koroškem nameravajo napraviti veliko elektrarno. V ta namen se je že ustanovila zadruga, kateri je na čelu grof Thurn = Valsassina, posestnik fužin v Gustanju. V ta namen nameravajo Dravo pri Vrbi vpeljati v vrbsko jezero in potem skozi Sotezko nazaj v Rožno dolino, da dobe potrebni padec.

— **Tatvine na postaji v Zalogu.** Na postaji Zalog sta bila v sredo ponoči zasačena dva delavca, ki sta odprla plombiran vagon in kradla sladkor. Oba sta bila izročena sodišču. Vsled vedno se množecih tatvin je izdalo postajno poveljstvo stroge naredbe, po katerih morajo straže streljati na vsakogar, ki se preveč približa železnici. Dne 19. aprila je bil na zaloški postaji od

straže ustreljen nek vojak. V noči od 18 na 19. aprila pa nek ruski vjetnik.

— **Odpravljeni prazniki na Gorenjem Avstrijskem.** »Linzer Tagblatt« poroča: Da se dnevi leta bolj izražajo za »hlapevsko« delo, bo odpadlo več dosedanjih praznikov. Na podlagi papeževe naredbe z leta 1911 odreja linški škof za svojo škofijo, da bo v bodoče razen nedelj le še deset zapovedanih praznikov: božični in novoletni praznik, praznik sv. treh kraljev, velikonočni praznik, praznik sv. rešnjega telesa, praznik brezmadežnega spočetja, praznik Marijinega vnebovzvetja, praznik sv. Jožefa, Petra in Pavla ter praznik vseh svetnikov. Odpadejo torej: velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, Svečnica, Marijino oznanjenje, Marijino rojstvo, praznik sv. Leopolda in sv. Stefana. Tako cerkvena oblast. Vprašanje je sedaj, kaj poreče na to država. Ako ta sprejme nove cerkvene odredbe, potem izgube delavci deset dni za počitek, delodajalci pa pridobijo prav toliko delavnih dni. To poseganje v gospodarsko življenje delavskih množic mora biti vsem le nov povod, da delajo s podvojenimi silami za delavsko organizacijo. Kar najodločneje se morajo zavzeti delavci za osemurni delavnik in zahtevati, da se jim prizna povsod drugod veljavni letni dopust ter se uvede praznik na 1. majnika.

Vojna.

Dunaj, 20. aprila. Uradno se razglasa: Na italijanskem bojišču vsled neugodnega vremena je neznatno bojno delovanje. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 20. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče. Na bojnih frontah je bilo delovanje infanterije omejeno na izvidne sunke. V pokrajini Wytschaete in Bailleuil ljut artiljerijski ogenj. Med Scarpo in Sommo proti večeru naraščajo topniški ogenji. Ob Avri, sverozapadno Morenila, tudi po dnevu živahno artiljerijsko delovanje. V Vogezih so naše čete, ki so pri Markkirchu vidre v sovražne pozicije, dovedle znatno število vjetnikov. Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Berlin, 20. aprila zvečer. V loku Yperu napadajo angleški oddelki so bili krvavo zavrnjeni. Južno Scarpe je sovražnik zvečer ljuto obstreljeval nemške pozicije zlasti med reko in cesto Arras-Cambrai. Ob devetih zvečer so Angleži z močnimi oddelki napadli Thilloz. Z velikimi izgubami so bili zavrnjeni.

Dunaj, 21. aprila. Uradno se razglasa: Na jugozapadni fronti v nekaterih odsekih živahni artiljerijski boji in izvidno delovanje. Stotnik Brumowski je izvojeval svojo 29. zmago v zračnem boju. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 21. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče. Na bojni fronti boji izvidnih oddelkov. Pri La Bassée, Lens in Albert živahen topovski ogenj. Tudi med Avro in Oiso na mnogih mestih artiljerijski boji. Med Mozo in Mozlo so renski bataljoni napadli ameriške čete v njihovih pozicijah pri Seicheprey, Mesto so vzeli v naskoku ter prodrli dva kilometra globoko v sovražnikove črte. Slabotni protinapadi so bili zavrnjeni. Ko so naši oddelki uničili sovražne naprave, so se ponoči umaknili v svoje prvotne pozicije. Ameriške municijske izgube so izredno velike: 183 Amerikancev smo ujeli, med temi 5 častnikov.

Vzhod (Ukrajina): Zlomivši odpor sovražnih tolp pri Perekopu so si naše čete odprle pot v Krim. — Ludendorff.

Amsterdam, 21. aprila. »Telegraf« poroča: Zadnje dni je mnogo avstro-ogrskih čet dospelo v Belgijo. Dolgi vlaki so se vozili mimo Luticha. Tudi v Antwerpnu in Gentu je mnogo avstrijskih vojakov.

3.450.000 vjetnikov.

Berlin, 21. aprila. Wolffov urad poroča: Do 1. marca 1918. se je nahajalo v rokah centralnih držav 3.450.000 vjetnikov. Centralne države so pridobile s tem delavsko armado, ki na polju narodnega gospodarstva uspešno deluje in nadomestuje znaten del v vojni službo vpoklicanih moči. Ta delavska armada trajno narašča. Vsled zmagovalne ofenzive na zapadu se je ta delavska armada v enem mesecu pomnožila za okroglo 125.000 moč.

Boji v Kavkazu.

Carigrad, 20. aprila. Turški glavni stan poroča: Naše čete so vzele Baškale in Dele. Sandžak Bajazid in vilajet Van sta v naših rokah. Dalje severno so naše čete zasedle Karakilise.

Zadnje vesti.

Demisija ogrskega kabineta.

Budimpešta, 21. aprila. Uradni list razglasa: Cesar je demisijo skupnega ogrskega ministrstva sprejel ter obenem odredil, naj posamezni ministri začasno ostanejo na svojih mestih.

Indija v svetovni vojni.

London, 21. aprila. Kongres indijskih nacionalistov je ministrskemu predsedniku in podkralju v Delhi brzojavno sporočil, da Indija sama lahko pošlje na bojišče pet do deset milijonov vojakov.

Amerikanci v Sredozemskem morju.

Berlin, 21. aprila. Glasom poročil iz Italije nameravajo Združene države ustanoviti v Sredozemskem morju več oporišč za ameriško ladjevje.

Ogrsko delavstvo za volilno reformo.

Budimpešta, 21. aprila. Jutri ob dveh popoldne se ustavi delo v vseh budimpeštanskih tovarnah in obratih. Popoldne se vrši veliko zborovanje. Oklic socialnodemokratske stranke izjavlja: Z demonstracijo hočemo najprej jasno pokazati, da je naša odločnost v boju za volilno pravico ostala slej ko prej nepopustljiva. Nikdar ne bomo dovolili, da bi se zadušila demokratska volilna pravica.

Reims v plamenu.

Haag, 20. aprila. Iz Pariza se brzojavlja, da je trdnjava Reims že 7 dni v plamenu. Razen nekaterih opustošenih ulic Reims več ne obstoji. Na njegovem mestu se razprostira puščava ruševin.

Ruski prostovoljci na Francoskem.

Pariz, 20. aprila. »Petit Parisien« poroča, da je vojno ministrstvo odobrilo ustanovitev štirih ruskih prostovoljnih bataljonov, ki se uvrste na zapadni fronti.

Lord Cecil o vojnem položaju.

London, 21. aprila. (Reuterjev urad.) Lord Cecil je v nekem govoru izjavil: Sedanja vojna kriza je resnejša kakor katera koli prejšnja. Ne skrbi me končni izid, a nobeden trenotek ni bil še tako osodepoln kakor sedanj. Nes pametno bi bilo misliti, da je bitka končana. Neka negotovost nas teži. Nikdo ne more reči, kako dolgo bo trajala. Sovražnika ne smemo podcenjevati: pripravljaj se je 50 let na vojno. Pozabiti ne smemo, da stojimo v tem trenutku pred orjaško nalogo. Nemški »dril« in geografski položaj dajeta Nemčiji veliko oporo in končno ima Nemčija vsaj na zapadni fronti veliko prednost enotnega poveljstva.

Položaj na zapadu.

Bern, 21. aprila. Londonski dopisnik »Secola« brzojavlja, da angleško javno mnenje čuti resnost položaja angleške severne armade. Angleška javnost dobro ve, da je vsed izgube Bailleuila stopila bitka v odločilni štadij. Živa skrb je zavlada v vseh krogih.

Rotterdam, 21. aprila. General Haigh je stan angleškega vrhovnega poveljstva preložil iz Saint Omera v Calais.

Grof Czernin poslanik v Berlinu?

Berlin, 21. aprila. »Achtuhrblatt« poroča: V protislovju z raznimi vestmi z Dunaja in Budimpešte o imenovanju grofa Czernina poslanikom v Berlinu, ki je baje povzročila odstop sedanjega poslanika princa Grotfrieda Hohenlohe, se v informiranih krogih zatrjuje, da so te vesti popolnoma neosnovane.

Baron Gautsch †.

Dunaj, 20. aprila. Bivši ministrski predsednik, član gosposke zbornice in predsednik vrhovnega računskega dvora, baron Gautsch, je umrl danes, od kapi zadet, v 68. letu svoje starosti.

Italijanske čete na Francoskem.

Rim, 20. aprila. V poslanski zbornici je izjavil ministrski predsednik Orlando, da bodo v najkrajšem času italijanski polki razvili svoje zastave v Pikardiji in na Flandrskem ob strani zaveznikov.

Bolgarija in Turčija.

Sofija, 21. aprila. Turške zahteve glede kompenzacije za Dobrudžo so v Bolgariji zelo iznenadile. Bolgari Dobrudže ne smatrajo za objekt barantije. Na merodajnih mestih izjavljajo, da bolgarska zemlja in bolgarski rojaki v nobenem oziru ne smejo biti objekt za izmenjavo. Helfferich je svoje potovanje v Sofijo odložil.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Aprovizacija.

Petrolej za obrtnike (nove C karte) se dobi po tem redu: Na vsak odrezek C 1 se dobi 1 liter petroleja in sicer od 27. aprila naprej. Odrezki ki jih stranke same odrežejo so neveljavni. Stranke naj se drže strogo določenega reda, da ne bo nastala zmeda pri trgovcih. Ostale dva odrezka in karto za petrolej se mora strankam vrniti. Petrolej se dobi v sledečih trgovinah: Na izkaznice za I. okraj pri g. Prodoviču, Poljanska cesta 73. Na izkaznice II. okraj pri g. Schifferju, Mestni trg. Na izkaznice za III. okraj v konsumu, Krakovski nasip. Na izkaznice IV. okraj pri g. Taculu, Šelenburgova ulica. Na izkaznice za V. okraj pri g. Zorcu, Dunajska cesta. Na izkaznice za VI. okraj pri g. Omanu, Radekega cesta. Na izkaznice za VII. okraj pri g. Glaviču, Spodnja Šiška. Na izkaznice za VIII. okraj pri g. Zormanu, Novi Vodmat. Na izkaznice za IX. okraj pri g. Klemencu, Dolenjska cesta.

Petrolej za samce (nove B karte) se dobi po naslednjem redu: Na vsak odrezek B 1 se dobi četrt litra petroleja in sicer od 30. aprila naprej. Odrezki, ki bi jih stranke same odrežale, so neveljavni. Stranke naj se drže strogo določenih dni, da ne bo nastala zmeda pri trgovcih. — Ostala dva odrezka in karto se mora strankam vrniti. Petrolej se dobi v teh trgovinah: Na izkaznice za I. okraj pri g. Jermanu, Poljanska cesta; na izkaznice za II. okraj pri g. Schifferju, Glavni trg; na izkaznice za III. okraj v konsumu, Krakovski nasip; na izkaznice za IV. okraj pri g. Taculu, Šelenburgova ulica; na izkaznice za V. okraj pri g. Zorcu, Dunajska cesta; na izkaznice za VI. okraj pri g. Omanu, Radekega cesta; na izkaznice za VII. okraj pri g. Glaviču, Spodnja Šiška; na izkaznice za VIII. okraj pri g. Zormanu, Novi Vodmat; na izkaznice za IX. okraj pri g. Klemencu, Dolenjska cesta.

Jajca za IX. okraj. Stranke IX. okraja dobe jajca v torek, dne 23. t. m. popoldne od 2. do 5. ure v cerkvi sv. Jožefa. Vhod skozi glavna vrata. Prinesite s seboj rodbinske izkaznice. Stranke dobe za vsako osebo največ 10 jajc po 70 vin.

Meso na rumene izkaznice C 1301 do konca stranke dobe meso po znižani ceni v torek, dne 23. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 1. do pol 2. št. 1301 do 1453, od pol 2. do 2. št. 1459 do 1616, od 2. do pol 3. št. 1617 do 1774, od pol 3. do 3. št. 1775 do 1932, od 3. do pol 4. št. 1933 do 2090, od pol 4. do 4. št. 2091 do 2248, od 4. do pol 5. št. 2249 do 2406, od pol 5. do 5. št. 2406 do 2564, od 5. do pol 6. št. 2565 do 2722, od pol 6. do 6. št. 2723 do konca.

Petrolej za rodbine (nove izkaznice črke A), se bode oddajal po tem redu: Stranka v I. do V. okraju dobi na odrezek A 1 — pol litra petroleja (zadnjič ¼ litra). Stranke v VI. do IX. okraju dobe na odrezek A: — ¼ litra petroleja (zadnjič pol litra). Ostala dva odrezka in karto za petrolej se mora strankam vrniti. Odrezki, ki jih stranke same odrežejo so neveljavni. Petrolej se dobi v trgovinah. Na izkaznice za I. okraj: pri g. Perdani, Ces. Jožefa trg, št. 1 do 300 dne 24., št. 300 do 600 dne 25., št. 600 do 1000 dne 26. aprila. — Na izkaznice za II. okraj: a) pri g. Schifferju, Mestni trg, št. 1 do 100 dne 24. aprila; b) pri g. Kavčiču, Sv. Florijana ulica, št. 100 do 300 dne 24., št. 300 do 600 dne 25., št. 600 do 800 dne 26. aprila; c) pri g. Tavčariju, Stari trg, št. 800 do 1100 dne 24., št. 1100 do 1300 dne 25., št. 1300 do 1500 dne 26. aprila. — Na izkaznice za III. okraj: a) v konsumu, Krakovski nasip, št. 1 do 100 dne 24. aprila; b) pri g. Sokliču, Konjušna ulica, št. 100 do 400 dne 24., št. 400 do 800 dne 25. aprila; c) pri g. Steinerju, Opekarska cesta, št. 800 do 1000, dne 24., št. 1000 do 1150 dne 25. aprila; d) pri g. Poku, Opekarska cesta, št. 1150 do 1300 dne 24., št. 1300 do 1500 dne 25. aprila. — Na izkaznice za IV. okraj: a) v konsumu, Zvezda, št. 1 do 300 dne 24., št. 300 do 600 dne 25., št. 600 do 800 dne 26. aprila; b) pri Leskovic & Medenu, Jurčičev trg, št. 800 do 1000 dne 24., št. 1000 do 1200 dne 25., št. 1200 do 1500 dne 26. aprila. — Na izkaznice za V. okraj: a) pri g. Zorcu, Dunajska cesta, št. 1 do 50 dne 24., b) pri g. Pollaku, Sv. Petra cesta, št. 50 do 200 dne 24., št. 200 do 400 dne 25. aprila; c) pri g. Fabjanu, Prešernova ulica, št. 400 do 700 dne 24., št. 700 do 900 dne 25., št. 900 do 1100 dne 26. aprila. — Na izkaznice za VI. okraj: a) pri g. Simončiču, Sv. Petra cesta, št. 1 do 200 dne 24., št. 200 do 400 dne 25., št. 400 do 700 dne 26. aprila; b) pri g. Zorčiču, Kolodvorska ulica, št. 700 do 900 dne 24., št. 900

do 1200 dne 25. aprila. — Na izkaznice za VII. okraj: a) pri g. Glaviču, Spodnja Šiška, št. 1 do 100 dne 24. aprila; b) pri g. Mlakarju, Sp. Šiška, št. 100 do 400 dne 24., št. 400 do 800 dne 25., št. 800 do 1000 dne 26. aprila. — Na izkaznice za VIII. okraj: pri g. Kugovniku, Novi Udmat, št. 1 do 200 dne 24., št. 200 do 400 dne 25., št. 400 do 600 dne 26. aprila. — Na izkaznice za IX. okraj: pri g. Polkurju, Dolenjska cesta, št. 1 do 200 dne 24., št. 200 do 400 dne 25., št. 400 do 600 dne 26. aprila.

Oddaja pralnega praška »Ženska hvala« na izkaznice za otroke do dovršenega tretjega leta. Oglasilo se je več strank, ki imajo majhne otroke, in prosilo za milo, ker jim primanjkuje vsakega sredstva za pranje perila. Ker jim z milom ne moremo postreči, jim bomo dali pralni prašek »Ženska hvala«, katerega imamo še nekaj v zalogi. Deliti ga bomo na izkaznice za otroke do dovršenega tretjega leta pri Mühl-eisnu na Dunajski cesti v torek, dne 23. t. m. in v sredo, dne 24. t. m. Določen je ta-le red: V torek, dne 23. t. m. popoldne od 2. do 3. št. 1 do 220, od 3. do 4. št. 221 do 440, od 4. do 5. št. 441 do 660. V sredo, dne 24. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 661 do 880, od 9. do 10. št. 881 do 1100, od 10. do 11. št. 1101 do 1320, popoldne od 2. do 3. št. 1321 do 1540, od 3. do 4. št. 1541 do 1760, od 4. do 5. št. 1761 do 1980, od 5. do 6. št. 1981 do konca.

Razno.

* Izgredi so se vršili vnovič na Dunaju pri prodaji mesa. Nastavljenih je bilo več ko 1000 oseb, ki so čakali na svinjsko meso. Bilo bi ga dovolj za vse. Zahtevali so, naj se prodaja meso kolikor ga kdo hoče. Ker se to ni zgodilo, so ljudje pričeli groziti, na kar je policija izpraznila prostore velike tržnice.

* Bombaž iz lesa — nemška iznajba. Young od vojaške akademije je izjavil, da eksplozivna tvarina termit, katerega uporabljajo Zepelini, nadomešča prejšnje olje za avto. Proizvoda, da pade to peče se železo s temperaturo 5000 stopin potom zraka. Uporablja se v gorečih bombah in granatah. Young dostavlja, da se je Nemčiji posrečilo, da izdeluje bombaž iz lesa.

Mirovna pogajanja z Rumunijo so naletela na nepričakovane težkoče. Nemška vlada je odposlala državnega tajnika dr. Helffericha, da s svojo državniško umetnostjo poskusi izravnati nesporazumljenje med Bolgarijo in Rumunijo ter med Bolgarijo in Turčijo. Kakor znano, nameravajo centralne države odstopiti Dobrudžo Bolgariji pod pogojem, da ostane zveza Črna-voda-Konstancja popolnoma neodvisna za gospodarske potrebe centralnih držav. Bolgarija se tej nameri upira ter zahteva za ta slučaj drugod primerne odškodnine. Bolgarija se upira tudi regulaciji turške meje pri Kara-gašu ter zahteva zase tudi Solun. Centralne države pa imajo glede Soluna drugačne načrte in bi rade uredile Solun kot mornariško oporišče centralnih držav. Državni tajnik je prevzel težko nalogo na Balkanu. Na mirovno pogodbo z Rumunijo pa bomo še precej časa čakali.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Kdor zna misliti, ve, da mora biti vsak delavec član socialno demokratične stranke.

Zaveden delavec ne bo odlašal, temveč takoj sporočil svoj pristop v stranko z dopisnico. Napiše naj natančno: svoje ime, stan in bivališče in odpošlje na naslov: Josip Petejan, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

Bodočnost gre delavstvu, če bo močno, zato vsi v organizacije!

Razpis ustanov.

Na c. in kr. mornariški akademiji je oddati v šolskem letu 1918/19 štiri od dežele Kranske ustanovljene, po velikem admiralu Antonu Hausu imenovane ustanove za sinove neimovitih slojev prebivalstva kranjske dežele.

Splošni pogoji za sprejem v prvi letnik ces. in kr. mornariške akademije so:

1. Domovinstvo na Kranjskem.
2. Telesna sposobnost za mornariško vzgojo in bodočo vojno službo na morju; to sposobnost je dokazati po »Predpisu za zdravniško preiskavo pomorskih aspirantov in prosilcev za sprejem kot gojenca c. in kr. mornariške akademije«, izdanem z mornariškim pravilnikom v XXII komadu leta 1902 (za poveljstva in zavede c. in kr. vojske januarja l. 1903).
3. Zadovoljivo нравno vedenje.
4. Izpolnjeno štirinajsto in neprekoračeno šestnajsto leto starosti.
5. Z najmanj zadovoljivim (dobrim) uspehom dovršeno dosedanje šolanje in sicer: štiri nižji razredi kake javne tuzemske srednje šole ali ravno toliko letnikov kake vojaške nižje realke z nadaljnim pogojem, da je prosilec dobil v matematiki najmanj red »dobro«.

Prošnje za eno gori omenjenih ustanov v svrhu sprejema v c. in kr. mornariško akademijo je poslati deženemu odhodu vojvodine Kranjske in to najkasneje do 1. junija t. l.

Pozneje došle prošnje se ne bodo upoštevale.

Izključujejo se prosilci, ki imajo v prvi vrsti pravico do kakega eraričnega mesta.

Prošnji je priložiti:

1. Krstni list;
2. domovinski list (mladeničev);
3. izpričevalo vojaškega zdravnika;
4. izpričevalo o cepljenju koz, če cepljenje ni potrjeno v zdravniškem spričevalu;
5. vsa spričevala srednje šole in sicer tudi zadnje spričevalo od I. semestra;
6. spričevalo o premoženju, potrjeno od pristojnega županstva in župnega urada in ravno tako нравstveno spričevalo.

Prošnje je kolkovati s kolkom 2 K, vsako prilogo pa s kolkom 50 h, če ni že itak kolkovana.

Prošnje smejo vložiti samo starši (oče ali če njega ni, mati ali varuh).

V Ljubljani, dne 20. aprila 1918.

Kranjski deželni odbor.

KINO CENTRAL v dež. gledališču.

Torek 23. in v sredo 24. aprila vsakokrat ob 4. pol 6., 7. in pol 9. zvečer.

Ogrski film!

Mojstrsko delo!

Mrtve oči.

Tragedija iz življenja.

V glavni vlogi slavljena budimpeštanska varietetna prvakinja

VILMA MEDYASZAY.

Ni za mladino.

V četrtek 25. in petek 26. aprila vsakokrat ob 4., pol 6., 7. in pol 9. zvečer.

CIRKUS WOLFSON

Senzacijski cirkuški film v 5 dejanjih.

Samo dva dni!!

Ni za mladino.